

ФІЛЬМ ПРА ГЕРОЯЎ КІЕўСКАГА ПАДПОЛЛЯ

Гэты мастацкі фільм нарадзіўся з дакументаў, якіх было надрукавана ў шэрагу нумарах «Народнага» каля трох гадоў назад. У ім расказвалася пра героіну барацьбы савецкіх падпольшчыкаў у акупіраваным Кіеве ў гады Вялікай Айчыннай вайны. На чале добра арганізаванай групы стаяў чыніст Іван Кудра, пад кіраўніцтвам якога было праведзена некалькі вельмі смелых аперацый. Ён і многія яго таварышы загінулі, стаўшы ахвярамі здрады. Да апошняга дыхання яны былі верныя Радзіме.

НАШЫ ГОСЦІ Вольф Месінг у Беларусі

En абездзіў увесь свет. Яго ведоўца амаль па ўсім гарадах Савецкага Саюза. Хутка выйдзе з друку яго кніга, дзе ён расказвае пра свае псіхалагічныя досведы.

У Мінску Вольф Месінг быў некалькі разоў. Дзімкі ён зноў выступіў перад мінчанамі, даў два сеансы ў клубе ім Дзяржынскага два — у наццэнтры, зале Беларускай арміі, потым паехаў у госьці да сябраў і салігорцаў. Пра спосаб яго выступленняў сьведчаць аніжэты.

Што прывяла людзей на псіхалагічныя сеансы Вольфа Месінга? Можна гэта сказаць, што не сенсацыя, а цікавасць, не мода, а надзея, дзеці нечалавечэ дзіва. Ды і Вольф Месінга і няма нічога незвычайнага. Тройкі стамлены тавар чалавек, які можа пабачыць, перакрывае. Магчыма, гэта «адбітак» яго прафесіі, яго паставіна, тоннага, на дзіва тонкага нервовага напружання, дыхаманавы і дакладнай работы яго мозгу.

Зраўне нестарую талент Вольфа Месінга, пастаянна шліфуючы і удасканальваючы майстэрства псіхалагічнага аніжэты, ён выступае адразу ж пасля вайны, і параўноўваючы яго сённяшнюю «работу» з мінулай, можна заўважыць, як змяніліся больш складаныя псіхалагічныя задачы ён вырашае. Месінг з бліскучым разбярэцтва ў Імпулсх Індустрыі і прапануе выхадзіць з абсалютна раўнаважнай, дакладнай называе задуманымі словамі, лічы, акрэслівае панцы.

ПІАНІСТ З ЧЫЛІ

Вядомы чылійскі піяніст Альфонса дэ Мантэсіна робіць гастрольную паездку па Савецкаму Саюзу. Пасля Рыгі і Вільнюса ён выступіў у Мінску. У прыватнасці, ён выканаў у нашым тэатры твора Баха. У Мінску ён выканаў Англіскаму сюіту № 4 Баха, Самуэля 7-га і манюру Бетховена, Самуэля Хінастыра, фартэпійнае п'есы Брамса і Ліста.

На здымку — Альфонса дэ Мантэсіна. Фота М. РУБІНШТЭЙНА.

дась Кіевам. У гэтыя дні і адбываўся гэты знішчэння з валадзім чыніста Іванам Кудра, які заставаўся ў акупіраваным гарадзе для падпольнай работы. Ён трапіў у вельмі складаны станочы — гітлераўцы спалілі дом, у якім былі схаваныя неабходныя рэчывы, зброя, дакументы. Але Кудра, які маўрэнна пад старата-жонка Канрація, і яго памочніца Марыя Грудова не паддаюцца духам, а асаціраюцца і настолькі бярэцца за справу.

У ролі Кудры-Мандрацоўна выступае малады кіеўскі аніжэты Анатоль Баркук, які дэбютуе ў кінематографіі. Яго героіні, вельмі прэсты і абавязны, нічога ад традыцыйнага чалавечы, чалавечы і малезных нерваў. І тым не менш гэта яго група аніжэтыў незвычайна дэружна аперэра, смелыя чалавечы, ім чыма чалавечы і падрытоўна шліфуючы для засылкі ў Савецкі Саюз.

Мілер — адзін з галоўных ворагаў Кудры і Грудова. Яго ролі іграе вядомы аніжэты Мікілаў Мілічэўскі, якому ў перададзеным гады удалося пабегнуць з акупіраванага Кіева, зноў з'явіўшыся ў знаёмым амы

Каб выйсці з такога становішча, Гудсбергі «малы тэатр» вырашыў звярнуцца да месэнтаў.

З дэлегатаў дабрачыняў і заўсёды наведвальнікаў тэатру спадзяецца сабраць сродкі для таго, каб пашырціць пераабсталяваньне свай дэпартаменту памяшканьня. Адзін годзбергі аніжэты тэатру ўжо распрацаваў бесплатна план пераабсталявання будынка. Прыцягнуты да гэтага таксама мастакі і скульптары: яны хочучы абсталяваць у фэе тэатра карціны галерэю. Бо ў Бад Годзбергу няма да гэтага часу выставачнай залы. «Мы хочам адрозьніць дзвух зяіцаў», — гаворыць маскоўскі аніжэты. Ці ўдасца сабраць для гэтага неабходныя сродкі, скажаць пакуль чыкія.

Мы расказалі пра годзбергі тэатр таму, што ў яго лёсе, як у кроплі вяды, адлюстраваліся патрэбы і клопаты дзесяткаў іншых заходнегерманскіх тэатраў. Вядома, фінансавыя цяжкасьці з'явіліся не вычэрпваючы ўсе іх праблемы (каля некаго сродкі — праблема нумар адзін). Есць у тэатраў і іншыя клопаты. Адзін з іх, напрыклад, канкурэнцыя з іншымі тэатрамі, зьбіраючы асобнае размовы.

В. СЯРОУ, карэспандэнт ТАСС.

КАРОНА КРЬВАДУШНАСЦІ

Не сарма, што сама назва «Галіўда» даўно стала сінонімам пошлага, незвычайна вольнасьці ў гэтым самым пінанчым сьце. А між тым (і гэта не можа быць адзіноц) зьбірае 36 год назад буйнейшы кінастуды Галіўда ўхвалілі імя званы «кодзі саманэўраў», у якім урчыста абавязаліся пазбегнуць паказу ў фільмах непрыстойнага характару. На гэтым, каб назвала, што гэты дакумент быў толькі грамадзтвам, каб ашукваць амерыканскае грамадзтва. Пад аніжэты імя што выкажэ сваё прымерна шырочым патамом ішла нізаклопна прадукцыя, якая разбачыла людзей, асаблі моладзь.

І вось настай дзень, калі нават слабасільны кодзіс стаў збавуць для галіўдзкіх кінамапанаў, якія ў пагоні за доларам ідуць па шляху дэмакратыі, абсалютна непрыстойнасьці. Нарэшце навуцы, навука за аніжэты абав'язалі, што ў Галіўдазе ўводзіцца новы «больш ліберальны» кодзіс. Афіцыйна імя кароны гэтай падлі носьціца імя гэта была чыкія нацыя даволі пышны характар. «Гэта ўсё была самаабмежаванне, самаграмадзяна і самаабмежаванне» — імя кароны абавязаліся памочні прэзідэнта ШІА, а чыкія прэзідэнт амерыканскай асаціўскіх мастацкіх фільмаў Джэк Валенціна.

Але ці гэта тэатр? Давякі парэўны новы кодзіс са старым. Ад самай аніжэты імя кароны дэмакратыі з'яўляецца артыкул, які прадугледжвае на найбольш «смейна» фільмаў абавязкова рабіць памочні імя кароны абавязаліся для дораслай аўдыторыі. І далей: «Бачыць існуючы галоўную адзінку імя кароны абавязаліся дэмакратыі за выхадзіць сваё дэмакратыі. Такім імя кароны спосабам кінамапанаў адзіноцываюць сваё з'яўляючы вядуць дэмакратыі імя кароны абавязаліся адзіноцываюць ад імя кароны там і было адзіноцываюць за іх вядуць. Ніякай, маўляў, бачыць выхадзіць (калі, вядома, ёсць выхадзіць).

Трэба было вучыцца Іграць на флейце! Свайго даследчыка, чалавечы абавязкова вядомаму норава, чалавечы маналогі варшаўскіх таксістаў, якія ўстагодзювачы прахожата-рэзаву такімі «вытанчанымі» эпітэтамі, што і ім ніяк не параўнацца нават паэту, які лужа жангліруе словамі па сваёй прафэсіі. Дзіўна, што часопіс «Сталіца», якому па штату трэба адлюстравываць жыцьцё Варшавы па ўсіх яе правых, часопіс вельмі заслужаны, праблематычна і паказана на чужой мейсціны каларных здымак прыгожыя мейсціны нашага горада, толькі вараз заўважэ мясцовым гумарам.

Бо прывіліскі жаарт складае адзін з самых якіх чакот нашага Існавання. У сабой чыкі ён быў зброй, якая бачома рана і фашыстаў і іных ворагаў, а чыкія утыгожывае нашы будні і сьвятэ, стаўшы ідэяльным вярнім саюзнікам у нашай працы, нашым будаўніцтвам. Без яго немагчыма ўявіць сабе Варшаву.

Г. НАВІЦКІ.

Галоўны рэдактар Н. Е. ПАШКЕВІЧ

Рэдакцыйная калегія: З. І. АЗУР, Г. М. БУРАЎКІН, А. І. БУТКОЎ, К. В. ГУБАРЭВІЧ, Г. А. ДУБКОВА, Г. М. ЗАГАРОВА, Р. М. ІВАШЧЫН, А. М. КАШУРЭВІЧ, В. Б. ПАДЫГІНА, П. М. МАКАЛ'Я, А. Н. МАРЦЫНОВІЧ, Р. К. САБАЛЕНКА [на гэты момант галоўнага рэдактары: Г. А. САНКОВА, З. Ф. СТОНА, М. Г. ТКАЧОЎ, Р. П. ШЫРМА.

«Літаратура і мастацтва» выходзіць у аўторак і пятніцу.

НАШ АДРАС І ТЭЛЕФОНЫ: г. Мінск, вул. Захарэва, 19. Тэлефоны: прыёмная рэдакцыі — 3-24-61, намеснік галоўнага рэдактары — 3-24-62, аддзел адрэзаў і аддзел паўнамоцтваў — 3-24-63, аддзел паўнамоцтваў і аддзел паўнамоцтваў — 3-24-64, аддзел паўнамоцтваў і аддзел паўнамоцтваў — 3-24-65, аддзел паўнамоцтваў і аддзел паўнамоцтваў — 3-24-66, аддзел паўнамоцтваў і аддзел паўнамоцтваў — 3-24-67, аддзел паўнамоцтваў і аддзел паўнамоцтваў — 3-24-68, аддзел паўнамоцтваў і аддзел паўнамоцтваў — 3-24-69, аддзел паўнамоцтваў і аддзел паўнамоцтваў — 3-24-70.

«Літаратура і мастацтва» — орган Міністэрства культуры і правералыя Саюзу пісьматэлей БССР. Мінск.

Друкарня выдвештва «Звязда». Індэк 63856. АТ 16557

Шмат розных сувеніраў для міжнародных выставак у Манрэаль і Лейпцыгу рыхтуюць народныя ўмелыя прадпрыемствы мастацкай прамысловасці рэспублікі. Сярод іх ткацкія дэкаратыўныя вырабы — сплукія паясы і гальштукі, гродзенскія і бабруйскае ляміныя ручнікі, сурвэці, дарожкі, нацыянальныя вырабы з дрэва, лэзы, саломы.

На здымку — драўляныя сувеніры «Несцерка», «Дзед Талаш», «Салдат рэвалюцыі» народных майстроў А. Быка, А. Міхенка, Л. Шостака. Фота У. ЛУПЕЯКІ. (БЕЛТА).

ШКОЛА ДАВІДА ОЙСТРАХА

Вядомы белгійскі скрыпач Андра Гертлер неак спытаў Давіда Ойстраха, ці хвалюцца ён на сваіх канцэртах.

— Вядома! — адказаў музыкант. — І, даўня, больш за ўсё ў час выступленняў у Маскве, асабліва ў Вялікай зале кансерваторыі.

— Чаму?

— На першае, таму, што маскоўская публіка вельмі патрабавальная, ведае мяне з першых выступленняў. Па-другое, таму, што на маскоўскіх канцэртах заўсёды прысутнічаюць мае вучні.

Усё, што прафесар Давід Ойстрах гаворыць і паказвае ў сваім класе, усё твая думка, якія ён выкладае сваім вучням, усё твая патрабаванні, якія ён ім прад'яўляе, яны павінны ўбачыць, пачуць і адчуць у яго ігры. Усё тое новае, што яму ўдасца адкрыць і звысціць у працэсе творчасці, ён нясе сваім вучням. І, наадварот, калі ў час заняткаў у класе нараджаецца арыгінальная думка, нікавае творчае адкрыццё ці новая трактоўка той ці іншай часткі твора, ён зноў-такі пасля стараннай праверкі выносіць іх на канцэртную эстраду. Так ідзе ўзаемны абмен. Так выканаўчасць і педагогіка становяцца для музыканта адзіным цэлым.

Скрыпачная школа, створаная Ойстрахам, нарыстаецца аўтарытэтам і папулярнасцю не толькі на радзіме, але і за яе межамі. Наряджэнне і стагнаўленне яе ішло пастовае, што яму выканаўчага росту і звысціць у Манрэаль.

Ён іграў у сімфанічным аркестры, нарыстаўся кожнай магчымаасцю выступаць на канцэртнай эстрадзе, не адмаўляўся ад выступленняў у антрактах такіх выканаўцаў, як Антаніна Ніжданова, Кацярына Гельцар і іншыя. Дзеля гэтага ён ішоў на любыя нігоды, пераарыжаў з горада ў горад, на чынаваў на вакзальных лаўках, падкладваў пад галаву скрыпачны футарал...

Неўзабаве Ойстраха запрашаюць іграць у Кіеве скрыпачны канцэрт Аляксандра Глазунова, прычым дырэктарам аркестра сам аўтар. Канцэрт прайшоў удала. За ім пайшлі выступленні з сімфанічным аркестрам у Ленінградзе, а потым у Маскве.

Ойстрах вырашыў удасканальвацца ў Маскве не ў аднаго педагога, а адрозьніць у многіх буйнейшых педагогаў і выканаўцаў таго часу — скрыпача Мірона Паліянна, Абрама Ямпольскага, Льва Цытліна, Канстанціна Мотраса, піяніста Канстанціна Ігумнава, Аляксандра Гальдзевейзера, Георгія Нейгаўза. Малыя музыканты наведвалі таксама сімфанічныя канцэрты пад кіраўніцтвам вядомых дырыжораў, спецыялістаў Вялікага тэатра, канцэрты лепшых ваналістаў. Ён па круцінках адбірае лепшае з іх творчэсці.

Паступова да Давіда Ойстраха прыходзіць выканаўчае прызнанне. Гэтым шмат у чым садзейнічаў выступленні на Усеўрапейскім конкурсе скрыпачаў і Другім Усеаўрапейскім конкурсе музыкантаў-выканаўцаў. Ён быў удастоены першых прамі. Затым Ойстрах выступае на Першым Міжнародным конкурсе скрыпачоў Імя Вялікага тэатра ў Варшаве і Удастоіваецца другой прамі. Праз два гады трыумф — на Міжнародным конкурсе скрыпачоў Імя Эжэна Ізаі ў Бруселі аму пры-

суджаюць першую прамію. Усё гэта пастовае пачаткам шматлікіх гастрольнаў з розных краін свету.

Цяпер у шматлікай арміі вучняў Ойстраха каля 40 лаўрэатаў усеаўрапейскіх і міжнародных конкурсаў, 15 з іх удастоены першых прамію. У яго класе і аспіранты Імкуніацыя трыццаці маладых скрыпачаў з розных краін свету.

Усё ў Давіда Ойстраха імя адна цудоўная асабіласць — гэта яго чалавечы, дакладнасць. Калі ён робіць вучню заўвагу, дык яна заўсёды носіць характар сяброўскай нарады, якой асабістага меркавання, якое было б ядрэнна праверыць. Ён заўсёды чулы да праную свайх вучняў, часта з ім згаджаецца, але патрабуе бярэжліва ставацца да кампазітарскай задумкі, да яго думак, шукаючы іх глыбокі сэнс, прытрымліваюцца ўстаноўленых кампазітарам тэмпаў. Не вышадкова большасць сучасных савецкіх кампазітараў, стварочы свае новыя скрыпачныя творы, заўсёды нарыстаюцца парадам Ойстраха, імкнучыся да таго, каб меншаві ён быў першым выканаўцам і тлумачальнікам іх твораў.

Скрыпачная школа Давіда Ойстраха папулярнасцю і прызнаннем. Многія яго вучні і былыя асітанты вядуць зараз самастойныя класы ў Маскоўскай кансерваторыі, выкладаючы з розных кансерваторыях і музычных вучылішчах Савецкага Саюза.

Міхаіл АЛЯКСАНДРАУ, (АДН).

ПРЫСВЕЧАНА СУСВЕТНАЙ ВЫСТАЎЦЫ

Савецкая павільён — ствільваная Сяргі і Молята на чырвоным фоне. Нумар маркі па каталогу 3491. Блок і маркі на ім выкананы ў спалучэнні белыя, чырвоныя, жоўтыя колераў і серабра. Слоба друку — аўтаматны.

«Сьмалі і людзі» — таті дзвіз «ЭКСПО-67». Ён адлюстраваны ў афармленні і экспанатах павільёна СССР. Пра іх расказваюць тры маркі новай серыі.

Устаюцца гэта выканана на марцы ў серабрыстых і чырвоных адценнях. Тэма адарнага энергетыкі, анія выкарыстоўваецца ў мірных мэтах, прысвечана маркі намінальна ў 6 копеек. На ёй — расчышчанае ядро атамна. Малюнак выкананы ў спалучэнні маляванага колеру з серабром. Нумар па каталогу — 3489. У гэтыя мініяцюры адлюстраваны вынашчаны размяшчаны на другім паверсе павільёна.

Трыма мініяцюра серыі (№ 3490 па каталогу) адлюстраванае поспехі савецкага народа ў даследаванні космасу. На ёй, на сінім фоне, змешчана адзіночная серабром навукова насьмічана станцыя «Пратон». Намінал — 10 копеек.

ГУМАР НАШЫХ СЯБРОЎ

Бадай, невыпадкова першым фільмам, выпушчаным пасля вайны ў Польшчы, былі «Забароненыя песні», якія расказваюць пра тых, хто адказаў на гітлераўскі тэрор у Варшаве вучніцкімі кулетамі, жартам, з'едлівай насмешкай. Бо менавіта ў Варшаве ў першыя акупацыйныя сарад шырокая вуліца, дзе знаходзілася тады гестава, з'явілася аднекуль чарпачка з транспарантам, на якім нарасаў зычлік: «Прачыі павільён» (чарпачка была сімвалам сабатавання работы на акупантаў), і не сплалючыся прагнывалася па цэнтры так званай нямецкага раёна, дзе гітлераўцы занялі ўсе кватэры варшавянаў.

Усё, каму давалася паглядзець поглядзі фільм Андэя Мунія «Эройна», маглі былі сказаць, уражаны пераказаным у тым, як гумар, задзірчасты сьмалучыць і акупіраванай Варшаве з гераламам.

Паклонімся нізку сапраўды варшаўскаму пісьменніку, знаўцу мясцовай мовы, фельетаністу (спачатку судэбнаму, які з цягам часу ахапіў у сваіх апавяданнях усё галіны жыцця) Стэфану Вахчанку, які на працягу некалькіх дзесяцігоддзяў друкаваўся над псеўданімам Вех. Гаты псеўданім стаў навуковым тэрмінам у мованаўчэ, а яго англіскае слова сокскае ці французскае аргот; лінгвісты кажуць: «гэжэт, напісаны Вехам». На жаль, я не магу працягваць такога тэксту, бо лічачы, што яго прывабасць і спецыфічны гумар немагчыма перадаць у перакладзе. Паверце мне на слова.

Менавіта ў Варшаве гітлераўскі лозунг «Deutschland siegt an allen Fronten», («Германія перамагае па ўсіх франтах»), змяніўшы ў іх адну адзіную літару, ператваралі ў «Deutschland liegt an allen Fronten», што азначае «Германія кладуць на ўсіх франтах». Да літары «V», якая на задуме акупантаў, сімвалізавала перамогі Гітлера, дадалі слова «verloren» — «прапарана».

Адукоўчы на адной з самых ажалюўных магістэраў Варшавы энк вядомы бронетранспарці, толькі на мінуту пакінуўшы найменшым экіпажам. Праз некалькі месяцаў асаціўшы выпадкова знайшлі прапану, але тут жа прыхэлі на аўтамобіль афіцэры вярмахта і забралі транспарціёр. Хутка аказа-

лася, што гэтыя «афіцэры» былі пераарыжэнны паліяі, якія на гэтаўраз надзеяна схавалі машыну, адварыўшы яе ў лэсы, да партыянаў.

Паклонімся нізку сапраўды варшаўскаму пісьменніку, знаўцу мясцовай мовы, фельетаністу (спачатку судэбнаму, які з цягам часу ахапіў у сваіх апавяданнях усё галіны жыцця) Стэфану Вахчанку, які на працягу некалькіх дзесяцігоддзяў друкаваўся над псеўданімам Вех. Гаты псеўданім стаў навуковым тэрмінам у мованаўчэ, а яго англіскае слова сокскае ці французскае аргот; лінгвісты кажуць: «гэжэт, напісаны Вехам». На жаль, я не магу працягваць такога тэксту, бо лічачы, што яго прывабасць і спецыфічны гумар немагчыма перадаць у перакладзе. Паверце мне на слова.

Усё, каму давалася паглядзець поглядзі фільм Андэя Мунія «Эройна», маглі былі сказаць, уражаны пераказаным у тым, як гумар, задзірчасты сьмалучыць і акупіраванай Варшаве з гераламам.

Паклонімся нізку сапраўды варшаўскаму пісьменніку, знаўцу мясцовай мовы, фельетаністу (спачатку судэбнаму, які з цягам часу ахапіў у сваіх апавяданнях усё галіны жыцця) Стэфану Вахчанку, які на працягу некалькіх дзесяцігоддзяў друкаваўся над псеўданімам Вех. Гаты псеўданім стаў навуковым тэрмінам у мованаўчэ, а яго англіскае слова сокскае ці французскае аргот; лінгвісты кажуць: «гэжэт, напісаны Вехам». На жаль, я не магу працягваць такога тэксту, бо лічачы, што яго прывабасць і спецыфічны гумар немагчыма перадаць у перакладзе. Паверце мне на слова.

«...Леў Кальтэбэрг вядомы ў Варшаве сваёй рознабаковай арудзіўчым амаўч у той жа ступені, які свайм тэмпераментам. Ён адараны надзвычайнай памачцю (і пам'ятна мнства непаробных рачаў», — кажа ён пра сябе). У 1942 годзе ў Будапешце выдалі трох-

Такім чынам, варшаўскага Астапа Бендара з'яўляла дабра... Есць у нас у галіне гумару і куды больш значныя асобы, бо гумар — справа значная і сур'язная.

Пятніца, 3 лютага 1967 года